

42. *Objectio.* — *Respondetur.* — *Contra jus positivum facit beneficiarius, qui, beneficium alteri conferendo, aliquid ab eo petit; probabile tamen est non esse hoc intrinsece malum.* — *Probabilius judicatur esse hoc intrinsece malum.* — Dices: beneficiarius privatus, cum se privat beneficio ut alteri tribuat, incommodum et jacturam patitur in temporalibus; ergo saltem poterit ab aliquo exigere aliquid ratione illius incommodi, quod patitur; nam illud pretio æstimabile est, nam est quoddam temporale detrimentum. Respondeo, supposito jure positivo, hoc non habere locum, quia hæc omnia sunt prohibita, ut constat, meritoque ordinatum est ut, si quis vult hanc jacturam non pati, suum beneficium retineat; vel si rationabilem causam habet renunciandi, et non potest sine temporali incommodo, a prælato habente potestatem remedium postulet, quia alias aperiretur via innumeris fraudibus et simoniis. At vero, stando in solo divino jure, probabile est illud non esse intrinsece malum, propter rationem factam. Et confirmatur alio simili exemplo: nam parochus, verbi gratia, non potest suam jurisdictionem pro pretio delegare, nec licentiam quam dat alteri clerico ad administranda sacramenta in sua ecclesia; si tamen ipse inde jacturam patitur, et privetur multis proventibus, poterit se indemnem servare, et conditionem apponere, per quam proventus sibi reservet, vel justam eorum partem, quia tunc non vendit spirituale, sed redimit damnnum temporale, ut bene docuit cum Vervec. Sylvester, verb. *Simoniam*, quæst. 8, verb. *Secundum*; Ugol., Tab. 1, c. 36, § 3, num. 4; ergo similiter, etc. Nihilominus in beneficiis probabilius videtur, ex natura rei hoc etiam non licere, quia in beneficio sunt onus et commodum; et commodum ex institutione Ecclesie est tam annexum oneri, ut ab illo disjungi non possit, nec jus ad illud acquiri, quatenus temporale est, nisi mediante onere spirituali. Ergo qui utrumque voluntarie dimittit, non potest pro temporali incommodo aliquid exigere, cum illa jactura sufficienter recompensetur cum oneris et obligationis carentia, cumque ex illa recompensatione sequatur necessario diminutio in sustentatione, pro ministerio beneficii ab Ecclesia designata. Quare, ex natura rei videtur necessarium, ut illa recompensatio fiat ipsius Ecclesie auctoritate. Nec est simile in altero exemplo de parcho: nam parochus nunquam dimittit suum titulum, licet alteri det licentiam, et ideo semper

in illo manet fundamentum illorum proventuum seu emolumentorum, et ideo merito potest se indemnem servare: qui autem beneficio renunciat, nullum titulum retinet, ut possit illam recompensationem accipere.

CAPUT XXV.

UTRUM PRÆSTIMONIA SINT MATERIA SIMONIE CONTRA JUS DIVINUM VEL HUMANUM?

1. *Ratio dubitandi.* — Ratio dubitandi esse potest, quia hæc non sunt ecclesiastica beneficia; quamvis enim per illa conferatur aliquod jus ad portionem aliquam ecclesiasticorum reddituum, non tamen pro spirituali titulo; ergo non sunt beneficia, nam (ut diximus) de ratione beneficii ecclesiastici est spiritualis titulus; ergo non sunt hæc materia simoniæ. Probatur consequentia, quia neque sunt spiritualia in se, ut per se notum est; neque spiritualibus annexa, quia licet fortasse illi redditus interdum fuerint annexi spiritualibus, jam in his separati sunt ab omni spirituali titulo; ergo illa vendere non est simonia contra jus divinum, ut per se etiam patet; neque etiam contra ecclesiasticum, quia in generali prohibitione vendendi spiritualia, vel eis annexa, vel beneficia, non continentur, ut ex ratione facta colligitur, nec de illis in particulari specialis prohibitio invenitur. In contrarium vero est communis usus et sensus Ecclesie, nunquam enim hæc vendi consueverunt.

2. *An præstimonia sint propria beneficia.* — *Præstimonia non sunt vocanda quæ laicis dantur.* — *Quæ propria præstimonia dicantur.* — De his præstimoniis controversia est, an sint propria beneficia, necne? Quidam enim negant, ut Joannes Andr., in capit. unic. de Rerum permut., in 6, cum aliis, quos infra referam tract. sequent., lib. 4 de Oratione, capit. 21. Alii affirmant simpliciter esse beneficia, quod tenet Hostiens., in c. *Postulasti*, de Rescript.; num. 9 et 10; et Oldra., cons. 81; et alios referam citato loco. Nonnulli vero distinctione utuntur, nam quædam dicunt esse præstimonia, quæ solis clericis, et cum aliquo spirituali titulo et onere dantur, et perpetua sunt; alia vero quæ dantur etiam laicis solum ad studium vel militiam, et de prioribus fatentur esse beneficia, quod est clarum; de posterioribus negant. Ita Hoged., 2 part., de Beneficiis incompatib., cap. 8, num. 12, ubi alios refert pro his omnibus opinionibus. Ego vero,

ne distinctio hæc confusionem pariat, censeo non esse vocanda præstimonia, illa quæ laicis dantur mero titulo temporali; nam hæc non solent communi usu loquendi præstimonia, sed potius pensiones appellari; nam propria præstimonia saltem primam tonsuram postulant, ut persona sit illorum capax, ut omnes fatentur, et usus probat. Item præstimonia non sunt personalia, aut vitalitia, sed perpetua; quando enim vacant per mortem habentium, non extinguuntur, sed conferri possunt et debent aliis per ecclesiasticum prælatum; hoc autem non opinor inveniri in pensionibus, quæ laicis conceduntur ad militiam, vel studium, et ideo non possunt dici præstimonia, sed pensiones; de illis ergo dicemus in puncto sequenti. Hic ergo tantum vocamus præstimonia, illa quæ sunt perpetua et clericorum propria. Et de illis adhuc res dubia fuit olim, an sint beneficia, necne. Quia ad rationem beneficii non sufficiunt illæ proprietates quas attingimus, nisi dentur ad aliquam spiritualem functionem; non constat autem hoc de his præstimoniis, ut in citato loco latius dicam.

3. *Quidam dicunt præstimonium esse materiam simoniæ, eo ipso quod solis clericis dari possit.* — *Impugnatur eorum opinio.* — Aliqui vero in proposito censent, eo ipso quod præstimonium solis clericis dari potest, esse materiam simoniæ, nec vendi ulla ratione posse, sive sit proprium beneficium, sive non, id est, sive sit institutum propter spiritualem functionem, sive solum ad alendos pauperes clericos in studio, ut postea possint ecclesie inservire. Ratio est, quia jam sunt annexa illa bona alicui rei spirituali, scilicet, ordini clericali, saltem primæ tonsuræ, quæ etiam spiritualis est. Et videtur favere D. Thomas, dicto art. 4; nam connexionem hanc explicat, per hoc, quod aliquid non competit, nisi habenti officium clericale. Et eodem modo loquitur Cajetanus, in dicto tract. 9, tom. 2 Opusc., q. 1. Sed revera si hæc præstimonia nullum haberent annexum alium spiritualem titulum, illud non sufficeret ad materiam simoniæ constituendam, saltem ex vi juris divini, quia tale præstimonium revera non esset verum beneficium propter illam solam conditionem. Quia, licet tonsura esset necessaria ad tales fructus percipiendos ex Ecclesie ordinatione, nihilominus fructus non darentur ratione tonsuræ, sed ratione studii, verbi gratia, vel ad studendum. Unde ex illo solo capite non potest proprie dici temporale esse annexum spirituali consequenter, quia illi fructus non se-

quantur ex tonsura, nec ratione illius debentur, sed solum se habet tonsura tanquam conditio, quam jus prærequirit, ut subjectum sit aptum ad recipiendum illud temporale, quod non videtur satis ad propriam connexionem. Sicut si quis institueret certas portiones ad alendos clericos pauperes in studio, et non alios, non ideo dicerentur illa bona annexa spiritualibus, si nihil aliud spirituale ab eis exigeret. Addendum ergo est, hæc præstimonia revera habere titulum spiritualem, cui temporalia illa annexa sunt; nam saltem obligant ad officium canonicum, quod satis est ex omnium sententia, nam est clericale officium. Et ideo D. Thomas non dixit, habenti clericalem tonsuram, sed habenti clericale officium, et ita etiam exposuit bene Cajetanus. Et licet olim fuerit dubium de illa obligatione, hodie dubitari non potest, ut citato loco ostendam.

4. *Præstimonia esse materiam simoniæ resolvitur.* — Sit ergo certa resolutio, præstimonia, si proprie et secundum communem usum illius vocis loquamur, esse materiam simoniæ, et vendi non posse, eodem modo quo cætera beneficia. Ita docet Hostiens., supra, cum aliis relatis; et Sot., lib. 9 de Just., quæst. 7, art. 1. Et probatur primo, quia sunt beneficia ecclesiastica, licet simplicissima: ostensum autem supra est, quoad hoc esse eandem rationem de beneficiis simplicibus, et cæteris. Secundo, ex consuetudine sumitur efficax argumentum, quia cum magna sit cupiditas obtinendi beneficia, et præsertim ea quæ simpliciora sunt, nemo audet præstimonia vendere aut emere, nec Ecclesia id toleraret. Tertio, ex modo quo conferri solent, constat, collationem eorum spiritualem esse, et vendi non posse; solum enim a prælatis ecclesiasticis, et cum solemnitate qua cætera beneficia, hæc conferuntur; signum ergo est reputari spiritualia, ac subinde eorum fructus esse spiritualibus annexos. Et ita plane declaravit Pius V in motu proprio, quem capit. sequentibus referemus, et illum infra, tractando de horis canonicis, explicabimus.

CAPUT XXVI.

UTRUM PENSIONES ECCLESIASTICÆ SINT MATERIA SIMONIE.

1. *Opinio canonistarum asserentium pensionem non esse rem spiritualem.* — Antiqua opi-

nio Canonistarum fuisse videtur, pensionem absolute et indistincte non esse rem spiritua-lem, quia potest dari laico, et solum est portio quaedam ex redditibus ecclesiasticis assignata, non cum spirituali titulo, aut onere, sed propter alias causas vel functiones. Ita sumitur ex Gloss., in cap. *Quamvis*, 1, de Præbend., in 6, verb. *In pensione*, quatenus ibi ait pensio- nem posse laico conferri, et sine titulo dari. Unde in illo textu a beneficio distinguitur, quod etiam notat Glossa per textum ibi, in capit. *Ad audientiam*, 31, extra, de Rescript. Quibus locis videri possunt interpretes, nam in hanc partem inclinant, præsertim Abb. et Fel- lin., in d. c. *Ad audientiam*; Anton. de But., et Zabarel. in Clem. un., de Supplen. neglig. Prælat.; et alii, quos videre licet in Gigan., quæst. 28, de Pensi., in prin.; Ludovic. Gomez, in Regul. de Annal. pos., quæst. 21, et regula de Infirmis, quæst. 16; Rebuff., de Pa- cis. posses., num. 132, 133; Covar., cap. Cum in officiis, de Testam., num. 6; Sarmien., de Reddit. Eccles., 2 p., c. 8, n. 13; Hoged., de Benef. incomp., in præfat., n. 3; Salzed., in pract., c. 62, n. 10. Idemque sentit Sylvest., verb. *Hora*, q. 2, dist. 8, quatenus negat pensionem, etiam datam clerico, obligare ad recitandum canonicum officium. Consentit etiam Sot., lib. 3 de Just., q. 6, art. 2, in dub. penult.

2. *Ex prædicta opinione sequitur pensionem non esse materiam simoniæ.* — Ex qua sen- tentia, videtur aperte sequi pensiones non esse materiam simoniæ, sed vendi posse et emi, saltem stando in divino jure, quia sunt mere temporales, et licet ex spiritualibus manave- rint, tamen per concessionem ab eis separatæ sunt, unde jam non sunt spiritualibus annexæ; ergo nullo modo sunt materia simoniæ. Atque ita sentiunt multi ex dictis, licet non omnes, ut dicam. Idemque absolute tradit Cajetanus, tom. 1 Opusc., tract. ult., Resp. 10. Et usus comprobare videtur, nam quotidie hæ pensio- nes redimuntur. Et quod id fieri licite possit, etiam sine licentia Papæ, docet Tolet. in sæa Sum., lib. 5, c. 92.

3. *Pensiones sunt in duplici genere: que- dam enim conferuntur omnibus, alia solis cle- ricis.* — Sed, hoc non obstante, multiplex dis- tinctione in hac materia utendum est, quia illa generalis regula non potest ad omnes pen- siones applicari, maxime post Motum pro- prium Pii V, *Ex proximo*, qui est 138, editus- que est an. 1571. Ex quo decreto prima di- visio pensionum sumenda est: nam quædam

conferuntur omnibus, quædam vero clericis, ut clerici sunt; ita enim ibi Pontifex distin- guit. Priores sunt illæ quæ vel laicis conferun- tur, vel indifferenter sine expressione, vel postulatione telis conditionis, vel quæ dantur propter rationem aliquam de se temporalem et humanam, vel corporalem. Ut si certa pen- sio assignata sit pro thesaurario, seu sacrista, aut pro pulsandis campanis, vel curandis in- firmis. Posteriores autem sunt, quando assi- gnantur pro clericis, ut clerici sunt, quod fieri intelligitur, vel quando illa conditio ex- presse postulat, vel ex modo et ratione con- cessionis supponi intelligitur, et in univer- sum, quando propter aliquod spirituale con- feruntur.

4. *Sententia supra relata procedit de priori genere pensionum.* — In eo sensu impugnatur. — Primo igitur de priori genere pensionum procedit maxime sententia relata, ut declara- vit Sot., lib. 9 de Just. quæst. 7, art. 2, ad finem; Victor., dicta Relect., n. 54. Verumtam- en Rebuff., loco citato, n. 34, absolute negat etiam has pensiones vendi posse. Probat, quia pensio est annexa beneficio ecclesiastico; er- go vendi non potest. Patet consequentia, tum ex regula generali, tum exemplo juris patro- natus; tum quia qui adhæret Ecclesiæ, debet regi jure Ecclesiæ, cap. *Damnatus*, de Sum. Trin. Denique ait, in tali venditione magnum esse periculum delinquendi, et ideo ab illa esse abstinendum. Ego vero censeo distin- guendum: nam aut loquimur de hac pensio- ne ex vi solius juris divini et naturalis, quod resultat ex hoc præcise, quod talis pensio ex bonis ecclesiasticis, vel super beneficium ec- clesiasticum assignata sit; vel loquimur ex jure positivo addito ultra hanc institutionem, seu consignationem.

5. *Resolvitur pensionem priori modo specta- tam non esse materiam simoniæ.* — Dico ergo, pensionem hujusmodi priori modo spectatam, non esse materiam simoniæ, et sine ulla um- bra illius vendi posse, ut docent citati aucto- res, et communis sententia, quia est quid mere temporale. Nec obstat ratio Rebuffi, quia falsum assumit. Talis enim pensio non est annexa rei, vel titulo spirituali: nam, ut ar- gumentabar, quod fructus pensionis sint as- sumpti (ut sic dicam) vel consignati ex fruc- tibus beneficii, non sufficit ad annexionem; quin potius illa portio eo ipso separata est a titulo illius beneficii, quantum ad illum cui confertur; unde nisi in illo alius sit spiritua- lis titulus, nulla est annexio illius temporalis

ad spirituale. Sicut tertiæ decimarum regi concessæ temporales sine dubio sunt, et vendi possunt, ut quotidie fit, quia illud jus datum regi circa ecclesiastica bona non est jus spi- rituale, sed mere temporale. Eo vel maxime, quod interdum potest jus mere temporale ex spirituali manare sine annexione ad spiri- tuale, ut patet de fructibus decimarum, quan- do jam sunt sub dominio proprio clericorum. Unde non est simile de jure patronatus: nam illud vel est spirituale, vel certe proximum spirituali, illique valde annexum: nam ordi- natur ad collationem beneficii spiritualis me- dia præsentatione, quæ spiritualis est ratione termini, ut infra dicitur. Pensio autem hæc est jus ad rem mere temporalem, nullo me- diante spirituali titulo; materia autem remo- ta (ut sic dicam), ex qua sumpti sunt illi pro- ventus, et causa effectiva donans pensionem, licet id fecerit per potestatem spiritua-lem, non fecit rem esse spiritua-lem, vel annexam illi. Sicut quando Papa facit eleemosynam ex bonis Ecclesiæ et per potestatem spiritua-lem, eleemosyna facta mere temporalis manet, et sine ulla annexione. Quid vero dicendum sit de jure positivo, paulo inferius dicam.

6. *Pensiones clericorum in varia membra dividuntur.* — Navarri sententia asserens pen- sionem requirentem clericatum in persona esse invendibilem jure Divino. — Secundo, dicen- dum est de pensionibus clericorum, ut clerici sunt. Et has possumus in varia membra dis- tingueri, juxta varios modos imponendi has pensiones; nam de singulis oportet in parti- culari dicere. Interdum ergo datur hæc pensio clerico simplici, sive in majori, sive in minori ordine constituto, absolute et simpliciter ad suam sustentationem, sine respectu ad aliquod beneficium, vel spirituale ministerium; aliquan- do vero cum aliquo speciali respectu aut titulo. De prioribus pensionibus, ut cap. præce- denti tetigi, aliqui existimant pensionem eo ipso quod requirit in persona clericatum, seu primam tonsuram, etiamsi nullum spirituale onus secum afferat, fieri spirituali annexam, ac subinde simoniæ materiam, et invendibilem jure divino. Ex quo sequitur etiam jure anti- quo fuisse omnes has pensiones clericorum in- vendibiles. Et hoc videtur sentire Navar., Cons. 59, 60, 61, 62 et 63, de Simonia, et in Manuali, cap. 23, num. 111, et, quod magis est, dicit omnes ita sentire.

7. *Rejicitur hæc sententia stando in jure an- tiquo.* — Sed revera stando in jure antiquo et in sola natura talis pensionis, contrarium est

communiter receptum et est verius, neque op- positum potest sufficienter fundari. Quia illa pensio, in sola illa ratione spectata, non da- tur propter spiritua-lem titulum, sed præcise ad sustentationem; clericatus autem solum requiritur ut conditio vel dispositio ex parte subjecti. Sicut eleemosyna quæ fit clerico pe- cuniari respectu, quia clericus est, et quasi in honorem clericatus, non ideo fit spiritualis vel annexa rei spirituali. Et declaratur, quia tunc redditus temporalis dicitur proprie annexus titulo spirituali, quando jus spirituale tale est, ut secum afferat jus ad temporale; at prima tonsura non affert secum hanc pen- sionem; non habet ergo illam sibi annexam consequenter, sed immediate datur perso- næ nova liberali donatione temporali, licet in illa requirat talem conditionem spiritua-lem. Aliud vero esset si in aliquo epis- copatu esset aliquod certum emolumentum ita annexum statui clericali, vel primæ ton- suræ, ut ei statim esset debitum ex vi ordina- tionis; illud enim diceretur proprie annexum consequenter ordini, et vendi non posset. Sicut nunc privilegia clericorum annexa sunt ordini et vendi non possunt, etiamsi aliqua secundum se spectata sint temporalia et pretio aestima- bilia. Non invenitur autem in Ecclesia talis modus annexionis pensionum ad ordinem ut sic, et ideo ex hoc solo capite non fit pensio spiritualis, quod clerico, ut clericus est, confe- ratur.

8. *Secundum jus novum Pii V hæc pensiones sunt spirituales et invendibiles.* — In quo sensu vera sit sententia Navarri. — Addimus vero, secundum jus novum Pii V, has pensiones spirituales esse et invendibiles. Probat, quia dantur cum obligatione alicujus spiritualis ac clericalis muneris; ergo jam sunt annexæ cle- ricali officio, et non tantum requirunt statum clerici ut conditionem, sed etiam postulant ministerium spirituale, ratione ejus tales redditus fiant debiti et acquiratur jus ad illos. Antecedens patet, quia Pius V imposuit his pensionariis obligationem recitandi officium Beatissimæ Virginis, ut in sequenti tractatu, l. 4, videbimus. Supponimusque (ut ibi dicemus) illam legem obligare, et non esse per contra- riam consuetudinem abrogatam, saltem in Hispania; quia nec de tali consuetudine constat, nec de tacito consensu Pontificis in ea to- leranda; illa ergo lege supposita, jam illi fruc- tus sunt annexi muneri spirituali. Nam, licet adhuc pensiones hæc non sint beneficia in rigore, quia non sunt perpetua, nihilominus

sunt quidpiam spirituale constans ex illa obligatione spirituali, et jure ad temporalia sibi annexa. Et quoad hoc procedit optime opinio Navarri, et stante hoc jure, mihi videtur certa. Et intelligo hanc simoniam esse contra jus divinum, quia, licet supponat institutionem Ecclesie quoad talem annexionem temporalem ad spirituale, illa supposita, res fit natura sua invendibilis, sicut de beneficiis explicavimus.

9. *Licet pensionarius habeat licentiam a Papa transferendi pensionem in alium, simoniacus erit, si pro pretio transferat.* — Atque hinc infero, etiamsi pensionarius habeat licentiam a Papa transferendi in alium suam pensionem, non posse sine simonia illam translationem, seu renunciationem pensionis in alium facere pro aliquo pretio, ut sensit Navar., Constit. 66 et 93, de Simonia; qui loqui videtur ex natura talis pensionis, et seclusa obligatione per Pium V imposita. Sed in priori statu credo idem esse dicendum de venditione translationis quod de venditione pensionis; nam, si pensio vendi posset, multo magis translatio ejus, quia non alia ratione potest esse malum translationem vendere, nisi quia eo ipso pensio venditur. Et ita tradit late Gigas, de Pensionibus, quaest. 99. Secus vero est de pensione quae jam nunc spiritualis est: nam, licet transferri possit, gratis est transferenda, quia alias venderetur aliquid spirituale. Et eadem ratione non potest transferri in alium reservatis fructibus ipsi transferenti, vel aliqua parte illorum, ut dixit Navarrus ibi, constitutione 65. Et existimo esse verum in eodem sensu. Si tamen is qui habet licentiam transferendi in alterum totam pensionem, vellet transferre partem, et aliam sibi retinere, retento in se titulo spirituali, posset id facere; quia potest uti licentia in parte et non in totum, et quia tunc gratis dat id quod dat, et quia pensio non est indivisibilis, sicut beneficium, sed dividi potest. Tunc autem teneretur alter, in quem translata fuit dimidia pensio, ad explendam obligationem a Pio V impositam, quia esset vere pensionarius, ut clericus. Credo etiam posse, per se loquendo, in alium transferre omnes fructus pensionis pro tota vita sua, retinendo in se titulum et obligationem pensionis, quia hoc non est transferre pensionem, sed solos fructus. Unde per mortem transferentis pensio tunc extingueretur, ut constat.

10. *An talis pensio possit redimi.* — Ante Pium V non erat contra jus divinum has pensiones redimere. — Sed talis pensio saltem rem-

dimibilis est? Navarrus supra, et in Manuali, capit. 23, num. 111, pro constanti habet non posse redimi sine auctoritate Papae. Imo idem docet contra Cajetan., etiam ante annexionem factam a Pio V. Et probat primo, quia pensio non potest constitui sine auctoritate Pontificis; ergo nec destrui seu tolli; nam oppositum seu correlativorum (ut ipse ait) eadem est ratio, et quia eadem concurrere debent ad destructionem quae ad constructionem, capit. 2 de Regul. Jur. Secundo quia pensio emi non potest, ut dictum est; ergo nec redimi; nam contrariorum (ait) eadem est disciplina. Tertio, nunc saltem videtur hoc probari illa ratione, quod pensio est quid annexum spirituali; ergo sicut emi non potest, ita nec redimi. Sed in hoc dico aliud esse loqui de jure divino, aliud de positivo; item aliud ante Pium V, aliud modo. Igitur ante Pium non erat contra jus divinum has pensiones redimere. In hoc assentior Cajetano et Toletio, cum Anton. de Butr., et aliis supra citatis. Et patet a fortiori ex dictis, quia tunc non erat pensio invendibilis natura sua. Adde quod, licet vendi non posset, posset redimi. Probo, quia quando redimitur pensio, non commutatur spirituale pro temporali, sed extinguitur quid temporale; nulla est ergo ibi malitia simoniae. Nec contra hoc procedit prima ratio Navar.; negatur enim consequentia, quia quando id quod construitur tantum est favor privatae personae, illa potest cedere juri suo; sic enim privilegium non potest haberi sine auctoritate superioris, potest autem destrui voluntate privata privilegiati renunciantis. Et patet, quia pensio potest gratis remitti, et sic destrui sine auctoritate Papae, ut ipse Navarrus admittit, et tradit Ludovicus Gomez, in Regula de Infirm., quaest. 16, cum Praeposit., in cap. *Agathosa*, 63 dist.; ergo quicquid sit de aequalitate rationis quoad alia, saltem ex hoc capite non repugnat redimi. Secunda item ratio nihil probat, quia et falsum sumit et male colligit, ut ostendi. De tertia vero dicam statim.

11. *Videtur sequi ex dictis etiam nunc non esse intrinsece malum redimere pensiones.* — Ex his ergo videtur inferri, etiam nunc non esse intrinsece malum, pensiones has redimi. Et quidem quod non sit simonia contra jus divinum, videtur posse probari sufficienter, quia ex licentia Pontificis fit, et certum est rite et recte fieri. Dici vero potest Pontificem tunc non dispensare, sed mutare materiam, et ideo jam non esse simoniam, quae antea erat, etiamsi antea esset contra jus naturale: quia muta-

ta materia, mutatur etiam, vel potius cessat obligatio juris naturalis. Sed inquiri quae sit haec materiae mutatio. Certe nulla est alia, nisi quod per redemptionem non transfertur in redimentem jus aliquod spirituale, sed tantum cessat temporale commodum, et extinguitur spirituale onus, quod potest fieri optime auctoritate Pontificis. At vero hoc ipsum potest fieri sine auctoritate Pontificis, ex natura rei loquendo; nam, si ex sola conventionione partium pensio redimatur, nullum jus spirituale acquiritur alicui parti; nam qui solvebat pensionem, jam habebat totum jus spirituale beneficii, et redimendo pensionem, nihil spirituale acquirit, sed liberatur ab onere temporali; in alio vero extinguitur spiritualis obligatio, extincta pensione.

12. *Contraria sententia verior judicatur.* — Sed nihilominus verius censeo, supposito jure Pii V, hanc redemptionem esse prohibitam sine auctoritate Pontificis ex natura rei. Quod ita explico, quia, supposito illo jure, ex vi illius imponitur pensionario onus spirituale auctoritate Pontificis, et vult Pontifex ipsum non habere fructum pensionis, nisi ratione officii divini illi injuncti, ita ut jam habeat locum in his pensionibus illud axioma cap. ult. de Rescrip.: *Beneficium datur propter officium*; nam, licet pensio non sit beneficium stricte sumptum, est tamen late, quatenus est benevola subventio, seu commodum, gaudium tribuens capienti, ut dixit Abbas, in cap. *Ad audientiam*, 2, de Rescript., in principio. Quod commodum juxta institutionem Pontificis ratione officii datur, id est, ratione actualis recitationis; in hoc ergo convenit cum rigorosis beneficiis: ita enim intelligenda est sententia illa dieti cap. ult., ut supra dictum est. Ergo non potest pensionarius sua auctoritate se eximere ab hac obligatione, et totum commodum pensionis recipere, quod facit, quando alter illam redimit; quod si ipse redemptionem acceptare non potest, profecto neque alius illam facere potest. Unde hoc stante jure efficaciter videtur applicari prima ratio Navarri, quia quod auctoritate praelati constitutum est, non potest per voluntatem privatam destrui; illud autem jus spirituale, quod est in pensione, auctoritate Pontificis constitutum est, et per eandem est applicatum huic pensionario cum tali commodo temporali; ergo non potest ipse suo arbitrio illud destruere, accipiendo per redemptionem pensionis totum commodum temporale.

13. *Objectio.* — *Solvitur.* — Dices hac ra-

tione bene probari, illud non licite fieri, quia est injustum, accipere illud temporale commodum, exonerando se ab officio, per quod esset comparandum; non tamen probatur illud esse simoniacum, quia nihil spirituale ibi datur vel accipitur. Respondeo primo, probabile esse, etiam ibi intervenire simoniam, saltem in hoc, quod propter pretium aliquis vendit spirituale titulum, non dando illum alteri, sed extinguendo illum, nam hoc modo solent interdum emi res temporales, non ut transferantur in emptionem, sed ut extinguantur, ut si quis det pretium alteri, ut scripturam comburat; at hoc etiam est contra excellentiam rei spiritualis. Item qui acceptat redemptionem pensionis, vendit annuos fructus, qui sunt stipendia spiritualis muneris, atque ita vendit rem annexam per Pontificem muneri spirituali; ergo de se vendit rem spirituales, et ipsum titulum, etiamsi in alium non transferat illum. Secundo addo, ut tollatur omne dubium, stylus curiae habere, ut haec habeantur ac puniantur ut simoniaca, ut Navarrus supra refert, dicto cons. 63; stylus autem curiae vel declarat naturalem malitiam, vel Ecclesiae prohibitionem; habet enim vim obligandi ut servetur, ut ibidem ait Navar., ex cap. *Ex litteris*, de Constitut., et ibi notatis.

14. *Pensio injusta si sit valida, non potest redimi; secus si sit invalida.* — Sed queres, si pensio sit injuste imposita, an liceat illam redimere. Respondeo, si ita sit injusta, seu illicita imposita, ut nihilominus valida, ut facile esse potest, redimi non posse, ut ex dictis constat, nam injustitia dispensantis non facit venalem rem spirituales, quae revera collata est. Si tamen tanta fuit injustitia, ut etiam pensio fuerit invalida, tunc licitum erit solventi illam, eam redimere, quia non pensionem veram, sed vexationem suam redimit; alter vero qui pretium recipit, vel erit simoniacus ex conscientia erronea, si putet pensionem esse validam, vel erit injustus, accipiendo pretium, si cognoscat fuisse invalidam, ut per se constat.

15. *Si stylus curiae supra relatus est antiquior quam constitutio Pii V, etiam antea non licebat pensiones redimere aut vendere.* — Unde infero primo, si hic stylus curiae est antiquior quam constitutio Pii V, etiam antea non licuisse absque auctoritate Pontificis pensiones has redimere, et a fortiori nec vendere, et contrarium fuisse simoniam, saltem quia prohibitum, etiamsi non esset contra jus divinum,